КОНТРОЛЬНЫЙ ЭКЗЕМПЛЯР

Бөтә илдәрҙең пролетарийҙары, берләшегеҙ!

Хеҙмәт БАЙРАҒЫ

Газета 1931 йылдың 1 ноябренән сыға

Башҡорт АССР-ы, КПСС-тың Хәйбулла район комитеты һәм халыҡ депутаттарының район Советы органы

№ 146 (5805) 1983 йыл, 8 декабрь, кесаҙна Хаҡы 2 тин.

Ярыш көндәлеге

1983 йылдың 48-се аҙнаһында, 28 ноябрҙән 4 декабргә тиклем, районың һөтсөлөк фермалары араһындағы социалистик ярышта **Ленин исемендәге колхоздың Аҡташ һөтсөлөк фермаһы коллективы** (мөдире М. С. Ҡадиров) еңеүсе тип табылды, ул бер аҙнала һәр һыйырҙан 46-шар килограмм һөт һауған, коллектив КПСС райкомы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты, ауыл хужалығы работниктары профсоюзы райкомы һәм ВЛКСМ райкомының күсмә вымпелы менән наградлана.

Ленин исемендәге колхоздың һәр һыйырҙан уртаса 41-әр килограмм һөт һауған Михайловка һөтсөлөк фермаһы коллективы—**икенсе урында.**

Артта киләләр: «Новый путь» колхозының Иләс һәм «Красное знамя» колхозының Атингән һөтсөлөк фермалары коллективтары, улар һәр һыйырҙан уртаса 1,9—2,0 килограмм һөт һауған.

Культработник фермала

Мал ҡышлатыуҙың көсөргәнешле осоронда культура учреждениелары работниктары һауынсылар һәм быҙау ҡараусылар, мал ҡараусылар һәм чабандар хаҡында ҙур хәстәрлек күрә. Улар малсыларға партия һүҙен еткерә, малсылар араһында КПСС-тың XXVI съезы һәм КПСС Үҙәк Комитетының унан һуңғы Пленумдары ҡарарҙары нигеҙендә ферма эшсәндәре алдына ҡуйылған бурыстар тураһында аңлатыу эштәре алып бара, алдынғыларҙың тәжрибәһен тарата, районың уңған малсыларын изге һүҙҙәре менән данлай.

Бөгөн малсылар араһындағы бөтә масса-политик эш ҡыҙыл мөйөштәрҙә, малсылар йортонда туплаңған. Был эш участкаһына агитаторҙар, политинформаторҙар беркетелгән. Уларҙың иғтибары үҙәгендә—социалистик ярыш ойоштороу, «Молния»лар, «Боевой листок»тар һәм стена газеталары сығарыу. һәр ерҙә социалистик ярыш йәйелдереп, агитаторҙар, политинформаторҙар, культура-ағартыу учреждениелары работниктары уның киң билдәлелеге һәм йоғонтолого тураһында хәстәрлек күрергә тейеш. Ә бының өсөн улар яңы факттарҙы, хеҙмәт коллективы тормошондағы миҫалдарҙы ҡулланырға тейеш.

Малсылар менән эшләүҙә ваҡ мәсьәләләр юҡ. Кешеләр тураһында партия хәстәрлеге күрһәтелеүе мөһим. Хужалыҡ проблемалары ни тиклем мөһим һәм киҫектергеһеҙ булмаһын, партия ойошмаһында кеше беренсе урында торорға тейеш. Сөнки ағымдағы бурыстар тап быны улар аша һәм улар менән эшләп хәл ителә лә инде. Хеҙмәтте, ялды, культуралы хеҙмәтләндереүҙе ойоштороу—агитколлективтар төп иғтибарҙы бына ошо мәсьәләләргә бирергә тейеш.

Таналыҡ һәм Аҡъяр совхоздары малсылары малсылыҡ продукттарын һатыу буйынса ун беренсе биш йыллыҡтың үҙәк йылын яҡшы күрһәткестәр менән тамамлай. Агитаторҙар һәм политинформаторҙар ҙа был уңышҡа өлөш индергән, әлбиттә. Үҙ эштәрен яҡшы белгән агитаторҙар Т. А. Пархоменко, А. С. Ҡолсобаева, Г. Шерстнева һәм башҡа күптәр малсылар араһында йыш була. Улар малсыларға ихлас күңел менән килә, әңгәмәләр үткәрә, партия һәм хөкүмәт ҡарарҙарын тикшереүҙе һәм өйрәнеүҙе ойоштора, район һәм республика алдынғылары хаҡында һөйләй.

Партия ойошмаһы һәм агитаторҙар көсө менән ҡыҙыл мөйөштәрҙә ҡулай шарттар тыуҙырылған: бында газета һәм журналдар бар, «Боевой листок»тар һәм «Молния»лар сығарыла. Совхоз белгестәре лә малсылар менән йыш ҡына әңгәмә үткәрә. Улар малсылар менән ентекле һөйләшеү алып бара, практик ярҙам күрһәтә, малсыларҙың ихтыяждарына ҡолаҡ һала. Бындай хәстәрлек малсыларҙың кәйефен күтәрә, уларҙың тағы ла яҡшыраҡ эшләү теләген уята.

Шуның менән бергә, әйтергә кәрәк, ҡайһы бер партия, профсоюз ойошмалары ферма эшсәндәрен культура яғынан хеҙмәтләндереүгә тейешле иғтибар биреп еткермәй. Беҙҙә агиткультбригадалар һәр ерҙә лә эшләмәй. Лекторҙар, политинформаторҙар, культура учреждениелары работниктары малсылар янында һирәк була.

Матрай, Маҡан совхоздары, «Новый путь», Фрунзе исемендәге колхоздар малсылары араһында агитация-масса эше ҡәнәғәтләнерлек түгел. Малсыларҙың агитаторҙар, политинформаторҙар, культура работниктары менән күптән осрашҡаны юҡ, улар үҙ хужалығы һәм районы һауынсыларының уңыштары хаҡында белмәйҙәр. Бында социалистик ярышҡа йомғаҡ онотҡанда бер яһала, «Боевой листок»тар һәм «Молния»лар һирәк сығарыла. Ҡыҙыл мөйөштәр һәм малсылар йорто тулыһынса әҙер түгел.

Район партия ойошмаларының бурысы —малсылар араһындағы идеологик эште тейешле кимәлгә күтәреү һәм уларҙы көндәлек иғтибар менән солғап алыу.

Аҡъяр совхозының Үҙәк ремонт мастерскойы коллективында производство алдынғылары әҙ түгел. Унда токарь Михаил Арцыбасовтың исемен дә телгә алалар. Комсомолец Арцыбасов Бүребай урта мәктәбен тамамлағандан һуң ошонда эшкә килә. Ул токарлыҡ һөнәрен атаһынан үҙләштерә, һуңынан Совет Армияһы сафында хеҙмәт итә. Хәҙер Михаил тәжрибәле белгес, дүртенсе разряд буйынса эшләй. Заданиеһын айҙан-айға арттырып үтәй, юғары сифатҡа өлгәшә.

ҺҮРӘТТӘ: М. Арцыбасов.

В. УСМАНОВ фотоһы.

Ваҡытынан алда үтәлде

Хәйбулла совхозының автогараж коллективы йөк ташыу буйынса йыллыҡ планын ун бер айҙа 107,5 процентҡа үтәне.

Шоферҙар А. Ҡотлоғәлләмов, И. Исаҡов, В. Гаврилов, Й. Мостафиндар пландың үтәлешенә тос өлөш индерҙеләр. Әйткәндәй, А. Ҡотлоғәлләмов, И. Исаков һәм В. Гаврилов ун беренсе биш йыллыҡ пландарын үтәүгә яҡынлаштылар. Уларға 14046, 18440 һәм 15615 тонна-километр яһайһы ҡалған. Ә Й. Мостафин беренсе декабрҙән биш йыллыҡтың һуңғы йылы иҫәбенә эшләй.

Шоферҙар И. Волков, Р. Рәхмәтуллин, Й. Юлдыбаев, Н. Симонов, И. Гордиенко, Р. Бүләкәров, А. Бирюков, З. Байғусҡаров, В. Пономарев, Ҡ. Моталлапов, В. Волков, М. Мотовиловтар үҙҙәренең йыллыҡ пландарын бер айға алдан, ун бер айҙа тултырҙылар.

Автогараж коллективы киләсәктә лә шундай уҡ темп менән эшләйәсәк.

А. ДЕВИЦКИЙ,
Хәйбулла совхозы автогараж мөдире.

ӨС ЙЫЛЛЫҠ ПЛАН ТУЛДЫ

Бүребай ОРС-ы работниктары, КПСС-тың XXVI съезы, партияның унан һуңғы Пленумдары ҡарарҙарын тормошҡа ашыра барып, XXXIII район партия конференцияһы алдынан. 25 ноябргә, биш йыллыҡтың өс йыллыҡ планын үтәне.

Бүребай поселогының 10-сы магазины коллективы һатыусылары В. В. Петрова, А. А. Кәримова, Г. З. Ишалина, йыйыштырыусылары Н. С. Моталова һәм Р. С. Мардамшина өс йыллыҡ пландың үтәлешенә иң ҙур өлөш индерҙе. Был магазин менән ОРС-тың өлкән работнигы Е. В. Сафронова етәкселек итә. Магазин коллективы тарафынан өс йыллыҡ план 19 ноябргә 107,7 процентҡа үтәлде. Ошо уҡ көндө 1-се магазин һатыусылары Н. Х. Атанова менән С. Д. Ғөмәрова ла пландарын 104.7 процентҡа үтәне.

Һатыусылар Х. С. Байғужина менән Г. А. Ниғмәтуллина эштә иң яҡшы производство күрһәткестәренә ирешеп, улар өс йыллыҡ планды 104,8—100,9 процентҡа тултырҙы.

Йәш шофер А. Ғ. Аманбаев та эшсе тәьминәт бүлеге еңеүенә үҙ өлөшөн индерҙе.

Хәҙер Бүребай ОРС-ы коллективы ун беренсе биш йыллыҡтың дүртенсе йылы иҫәбенә эшләй.

Ҡарағыҙ, сағыштырығыҙ!

Дәүләткә малсылыҡ продукттары һатыу

(1 декабргә)

Беренсе графала—хужалыҡтар, икенсеһендә—ит һатылған, өсөнсөһөндә—һөт, дүртенсеһендә —йөн (йыллыҡ планға ҡарата проценттарҙа).

Колхоздар:

Фрунзе исем.	31	14	100
Новый путь	86	101	92
Кр. доброволец	83	106	100
Ҡалинин исем.	87	103	—
Красное знамя	58	106	88
Ленин исем.	97	100	—
Һаҡмар	67	95	—
Салауат исем.	23	91	—

Совхоздар:

Аҡъяр	82	130	86
Таналыҡ	64	106	92
Хәйбулла	46	96	87
Маҡан	32	70	93
Матрай	83	93	86
Степной	45	92	—
Район буй-са:	**62**	**98**	**92**

Аҡъяр совхозының һөтсөлөк фермалары эшсәндәре яҡшы эшләне. Улар йөкләмәләге 21000 һәм йыллыҡ пландағы 16500 центнер урынына дәүләткә 21510 центнер һөт һатты.

Дәүләткә һөт һатыу буйынса пландарын үтәгән хужалыҡтар исемлегенә «Новый путь» колхозы өҫтәлде, ул пландағы 10200 урынына 10304 центнер һөт тапшырҙы.

Ләкин тотош район буйынса йыллыҡ планды үтәү өсөн тағы ла 1068 центнер һөт һатырға кәрәк. Фрунзе исемендәге, Салауат исемендәге колхоздар, Маҡан һәм «Степной» совхоздары пландарын үтәүҙә артта килә.

Ленин исемендәге колхоз дәүләткә ит һатыу планын тултырыуға яҡынлашҡан. Әммә тотош район буйынса планды үтәү өсөн эшләргә лә эшләргә кәрәк әле.

Дәүләткә йөн һатыу буйынса пландарын ике хужалыҡ—Фрунзе исемендәге һәм «Красный доброволец» колхоздары ғына үтәгән. Аҡъяр, Хәйбулла һәм Матрай совхоздарында да халыҡтан йөн һатып алыу һәм дәүләткә һатыу буйынса эш насар бара.

СССР-ҙың хаҡтар буйынса дәүләт комитетында

СССР-ҙың хаҡтар буйынса дәүләт комитеты КПСС Үҙәк Комитеты һәм СССР Министрҙар Советы ҡарарына ярашлы 1983 йылдың 1 декабренән ҡайһы бер халыҡ ҡулланыуы тауарҙарына ваҡлап һатыу дәүләт хаҡтарын төшөрөү тураһында хәбәр итә.

Ҡеләмгә һәм келәм изделиеларына ваҡлап һатыу хаҡтарын уртаса 20 процентҡа; каракүлдән тегелгән изделиеларға— уртаса 30 процентҡа, шәшке (яғаларҙан башҡа) һәм кеш (соболь) тиреләренән тегелгән изделиеларға — уртаса 26 процентҡа;

төҫлө телевизорҙарға («Темп», «Рубин» һәм «Радуга» маркалы телевизорҙарҙан башҡа) һәм кусереп йөрөтмәле аҡ-ҡара һүрәтләнешле телевизорҙарға—уртаса 17 процентҡа;

ҡайһы бер радиотауарҙарға—уртаса 13 процентҡа;

ҡайһы бер көнкүреш һыуытҡыстарына—уртаса 15 процентҡа;

кинофотоаппаратураға (ФЭД һәм «Киев» маркалы фотоаппараттар ҙа и башҡа)—уртаса 19 процентҡа һәм ҡайһы бер башҡа культура тауарҙарына—уртаса 25 процентҡа;

уғы индикациялы кварц ҡул сәғәттәренә —уртаса 30 процентҡа төшөрөү күҙҙә тотола.

Бер йылға иҫәпләгәндә ваҡлап һатыу хаҡтарын кәметеүҙең дөйөм суммаһы 2,6 миллиард һум тәшкил итәсәк.

Башҡорт АССР-ы Верховный Советы Президиумы Указы

Өлкә пионер ойошмаһын Башҡорт АССР-ы Верховный Советы Президиумының Почет Грамотаһы менән наградлау тураһында

Пионерҙарға һәм уҡыусыларға коммунистик тәрбиә биреү буйынса емешле эшләгәне өсөн һәм төҙөлөүенә алтмыш йыл тулыу айҡанлы **өлкә пионер ойошмаһын** Башҡорт АССР-ы Верховный Советы Президиумының **Почет грамотаһы** менән наградларға.

Башҡорт АССР-ы Верховный Советы Президиумы Председателе Ф. СОЛТАНОВ

Башҡорт АССР-ы Верховный Советы Президиумы Секретары Ф. ХИСМӘТУЛЛИН

Өфө, 1983 йыл, 2 декабрь.

XXXIII район партия конференцияһынан

БӨТӘ ОЙОШТОРОУ ҺӘМ МАССА-ПОЛИТИК ЭШТЕ—УН

Доклад буйынса фекер алышыуҙа сығыш яһанылар:

Р. М. АЛЬТДИНОВ — Бүребай руда идаралығының партком секретары.

Руда идаралығы коллективы ағымдағы йылдың ун бер айында һәйбәт һөҙөмтәләргә өлгәште. Тауар продукцияһын эшләп сығарыу байтаҡҡа артты, етмәһә, ул хеҙмәт етештереүсәнлеген күтәреү иҫәбендә генә өлгәшелде, ә хеҙмәт етештереүсәнлеге 109,4 процент, төп техник-экономик күрһәткестәрҙең уңышлы үтәлешен иҫәпкә алып, былтырғы шул уҡ осор менән сағыштырғанда 112,4 процент тәшкил итте. Руда идаралығы тауар продукцияһын сығарыу һәм уны реализациялау буйынса йыллыҡ планын 1 декабргә үтәне.

Беҙҙә үҙебеҙҙең хәл ителмәгән проблемалар ҙа бар. Төп промышленность объекттары һәм торлаҡ йорттар һалыуҙы 146-сы төҙөләш тресы алып бара. Ҡыҙғанысҡа ҡаршы, тресттың эше беҙҙе ҡәнәғәтләндермәй. Йыл башынан алып капитал һалыуы барлығы 82,7 процентҡа, шул иҫәптән производство төҙөлөшө—98,8, ә торлаҡ төҙөлөшө буйынса 52,8 процентҡа үҙләштерел г ә н. Трест йылына 18 квартиралы берәр йорт тапшырырға тейеш, ә 1982 йылда бер йорт та тапшырманы. Быйыл яңы йорт төҙөүгә бүленгән аҡсаның бер һумы ла үҙләштерелмәгән. Бындай темп менән барғанда, ике йылға бер генә йорт тапшырып буласаҡ.

Бүребай рудниғы ҡала тибындағы поселок булып иҫәпләнә. Шуға ҡарамаҫтан, унда бөгөн 120 саман йорт бар, унда нигеҙҙә өлкән йәштәге кешеләр йәшәй. Йәштәр яҡын тирәләге ҡалаларға китергә тырыша. Торлаҡ менән тәьмин итеүҙе берни тиклем яҡшыртыу өсөн поселокта йыл һайын кәмендә ике торлаҡ йорт сафҡа баҫырға тейеш.

Бынан тыш, Бүребайҙағы участка больницаһы ҡулайлаштырылмаған бинаға урынлашҡан, профилакторий юҡ, пионер лагерында биналар ваҡытлыса таҡтанан эшләнгән килеш тора. Бынан 25 йыл элек төҙөлгән урта мәктәп бөгөнгө көн талаптарына яуап бирмәй. Поселокта шулай уҡ көнкүреш яғынан хеҙмәтләндереү комбинаты, заманса төҙөлгән магазиндар ҙа юҡ.

Поселокта йорт төҙөргә теләүселәр күп. Әммә төҙөләш материалдары — ағас, кирбес, шифер һәм башҡа нәмә—табыуы ҡыйын. Халыҡҡа, элекке ваҡыттағыса, төҙөләш материалдары һатыу тыйыла. Тимәк, ағас менән сауҙа итеү базаһын асыу кәрәклеге килеп тыуа.

Сибай ҡалаһы район халҡын газ менән тәьмин итеп өлгөрмәгәнгә күрә, йыш ҡына газһыҙ торорға тура килә. Аҡъяр ауылында йәки Бүребай поселогында газ тултырыу станцияһы төҙөргә тәҡдим итәм.

Руда идаралығы йыл һайын Сара станцияһына тиҫтәләгән мең тонна баҡыр концентраты ташый. Ләкин Сәмар АТП-һы договор йөкләмәһен үтәмәй, шуңлыҡтан беҙҙә йыш ҡына пландың өҙөлөү ҡурҡынысы тыуа. Был предприятие йөк ташыуҙа йылдан-йыл әҙ ҡатнаша. Сәмар АТП-һының ҡеүәтен арттырыуға өлгәшергә кәрәк.

З. Р. ИСҠУЖИН — Аҡъяр совхозы директоры.

Район коммунистарының бынан алдағы форумынан һуң үткән өс йыл ваҡыт эсендә совхоз коллективы игенселек һәм малсылыҡ продукцияларын етештереүҙе арттырыу, хужалыҡты социаль яҡтан үҫтереү буйынса байтаҡ эш башҡарҙы.

Был осорҙа дәүләткә 553680 центнер, ә ағымдағы йылда 257 мең центнер иген тапшырылды, йәғни план 121,6 процентҡа үтәлде.

Малсылыҡ продукцияһын етештереү һәм һатыу күпкә артты. Һөт һатыу буйынса өс йыллыҡ һәм йыллыҡ пландар үтәлде, етмәһә, быйыл йыллыҡ пландан тыш 6000 центнер самаһы һөт тапшырыласаҡ. Ит һатыу буйынса туғыҙ айлыҡ план тулды, йыллыҡ план да үтәләсәк. Ағымдағы йылдың 1 декабренә бөтә төр малдар һаны былтырғы шул уҡ осорға ҡарағанда арттырылды.

Коллективтың эшендәге ҡайһы бер ыңғай яҡтарҙы билдәләп, беҙ үҙебеҙҙең кәмселектәрҙе һәм етешһеҙлектәрҙе лә асыҡ күрәбеҙ. Өс йылда совхоз иген һәм итте тулағым етештереүҙе кәметте.

Беҙҙең совхоз районға коллектив подрядын һәм игенселектең тупраҡ һаҡлау системаһын индереү буйынса төп хужалыҡ итеп билдәләнде. Был тәңгәлдә тәүге аҙымдар яһалды ла инде. Быйыл яҙ коллектив подряд нигеҙендә 4 бригада ойошторолдо. Бынан тыш, беренсе бүлексәлә һуғарылыусы участкала мал аҙығы культураларын үҫтереү буйынса звено төҙөлдө. Ошо бригадаларға һәм звеноларға беркетелгән ерҙең дөйөм майҙаны 11332 гектар, йәки һәрбеһе ергә ҡарата 39,2 процент тәшкил итә.

Коллектив подрядты индереү беҙҙең хужалыҡҡа нимә бирҙе һуң? Механизаторҙарҙа эштең һуңғы һөҙөмтәләре өсөн ҡыҙыҡһыныу артты, баҫыу эштәре элеккегә ҡарағанда ваҡытында һәм сифатлыраҡ үткәрелә башланы.

1984 йыл уңышы өсөн 18730 гектар ер кәҫтәкһыҙ ысул менән, ә шуның 4070 гектары полтава методы буйынса эшкәртелде. Ошо метод буйынса кәҫте әйләндермәй туңға һөрөү туплаған дымды байтаҡҡа яҡшыраҡ һаҡлай, ҡый үләндәре ҡалҡып сыҡҡас, уларҙы сәсеү алдынан культивациялау юлы менән юҡ итергә булышлыҡ итә.

Машиналарҙың т у л ы комплексы булған саҡта ғына тупраҡ һаҡлау технологияһын уңышлы ҡулланырға мөмкин. Ашламаларҙы, бигерәк тә мочевинаны, киңерәк ҡулланыу, ҡыҫҡа срокта мәжбүри химик утау ошо технологияның мөһим элементы булып иҫәпләнә. Шуға күрә лә беҙҙең совхозға яҡын йылдарҙа минераль ашламалар өсөн ике-өс склад төҙөргә кәрәк.

Культура-көнкүреш объекттары һәм торлаҡ йорттар төҙөү буйынса ла мәсьәләләр байтаҡ. Үҙәк усадьбала сауҙа үҙәге һәм канализация системаһы төҙөү проблемаһы күптән өлгөрҙө. Совхозда автогараж да, комбайндар ремонтлау өсөн депо ла юҡ. Ошо һәм башҡа мәсьәләләрҙе хәл иткәндә, ул булған резервтарҙы тиҙерәк һәм яҡшыраҡ эшкә ҡушырға мөмкинлек бирер ине.

И. Г. ҢОВИКОВ—Ленин исемендәге колхоз председателе.

Ун беренсе биш йыллыҡтың өсөнсө йылында социалистик ярышты киң йәйелдереп, беҙҙең колхоздың коммунистары, белгестәре һәм бөтә эшсәндәре, партиябыҙҙың совет кешеһе тураһындағы арыу-талыу белмәҫ хәстәрлеген тойоп, быйылғы һәм тотош биш йыллыҡ пландарын үтәү өҫтөндә тағы ла күтәренке кәйеф менән хеҙмәт итә.

Колхоз игенселәре быйыл һәйбәт уңыш үҫтереп алды—һәр гектарҙан төшөм 21,7-шәр центнер тәшкил итте. Иген етештереүҙе һәм уны дәүләткә һатыуҙы арттырыу өсөн хеҙмәт коллективтары араһындағы социалистик ярыш йомғаҡтарын ҡарап сығып, партияның район комитеты бюроһы, халыҡ депутаттарының район Советы башҡарма комитеты, профсоюз райкомы президиумы колхоздар араһында беҙҙең колхозды еңеүсе тип тапты һәм уны күсмә Ҡыҙыл байраҡ һәм диплом менән наградланы, производство алдынғыларына һатыу өсөн ике еңел автомобиль һәм ике мотоцикл бүленде.

Был награда беҙҙең колхозсыларҙы тағы ла дәртләндереп ебәрҙе, улар, үҙ көстәренә ышанып, тағы сәмләнеп эшләй башланы. Эштәре һәйбәт барғас, колхозсыларҙың тормош-көнкүреш шарттары ла яҡшырҙы.

Малсылар коллективының бөгөн дәүләткә һөт һатыу буйынса йыллыҡ планды тултырыуын ошо конференция делегаттарына ҙур ҡыуаныс менән белдерәбеҙ, йыл аҙағына тиклем йыллыҡ пландан тыш 500 центнерҙан ашыу һөт һатыласаҡ. Һөт тапшырыу буйынса йыллыҡ план (3100 центнер) ошо көндәрҙә үтәләсәк.

Һәр баш һыйыр малының уртаса тапшырыу ауырлығы 367, сусҡаларҙың 117 килограмм тәшкил итте. Ағымдағы йылдың 11 айында һәр һыйырҙан 2108-әр килограмм һөт һауып алынды. Пугачевка һәм Аҡташ һөтсөлек фермалары малсылары үҙ мөмкинлектәренән түбән эшләй.

Дәүләткә һөт һатыу буйынса биш йыллыҡ планды үтәү өсөн хәҙер беҙ һауын көтөүен арттырабыҙ. Һыйыр малдары һанын ишәйтеү планы 1984 йыл башына үтәләсәк. Әлегә ҡышҡы осорҙа беҙҙә 1180 баш һыйыр һәм тана һыйыр иҫәпләнә, бесән-һалам һәм һутлы аҙыҡ етерлек күләмдә әҙерләнде. Бөтә фермаларҙа ла аҙыҡ цехы эшләй.

Ошо йылдың һөҙөмтәләре буйынса беҙ 2 миллион 200 мең һумдан ашыу аҡсалата доход һәм 500 мең һумдан ашыу саф табыш көтәбеҙ. Рентабеллелек 38 процент тәшкил итә. Колхозсыларға эш хаҡы түләү 1981 йылға ҡарағанда 26 процентҡа арттырылды.

Колхозыбыҙҙың коммунистары, бөтә эшсәндәре 1983 йылға билдәләнгән бурыстарҙың һәм ҡабул ителгән социалистик йөкләмәләрҙең үтәләсәгенә ышаныс белдерә.

Р. Н. ҠОҘАЯРОВ — «Сельхозтехника» район берекмәһе управляющийы.

Колхоз-совхоздарҙа булған һәм яҡын йылдарҙа киләсәк юғары етештереүсәнле яңы техника уны яҡшыраҡ файҙаланыуҙы талап итә. Шуға күрә хужалыҡтарҙы юғары квалификациялы механизатор кадрҙары, машиналарҙы һаҡлау, техник хеҙмәтләндереү һәм ремонтлау өсөн заманса төҙөлгән база менән тәьмин итеү тураһында даими хәстәрлек күреү ҙур әһәмиәткә эйә.

Ләкин ҡайһы бер хужалыҡ етәкселәре механизаторҙарҙың һәм инженерлыҡ службаһының квалификацияһын күтәреүгә тейешле иғтибар биреп еткермәй. Механизаторҙарҙың түбән квалификациялы булыуы арҡаһында Маҡан, Аҡъяр совхоздарында, Ленин исемендәге, «Һаҡмар», Салауат исемендәге колхоздарҙа ҡеүәтле тракторҙар һәм юғары етештереүсәнле ҡатмарлы машиналар буш тора. Матрай совхозында һәм «Красный доброволец» колхозында тракторҙар һәм башҡа ҡатмарлы машиналар яҡшыраҡ файҙаланыла һәм юғары етештереүсәнле эшләй.

Машиналарҙы һәм ҡорамалдарҙы техник хеҙмәтләндереү өсөн «Сельхозтехника» район берекмәһендә автомобилдәрҙе техник хеҙмәтләнде р е ү станцияһы, малсылыҡ фермаларының ҡорамалдарын һәм механизмдарын техник хеҙмәтләндереү станцияһы бар. Автомобилдәрҙе, шулай уҡ малсылыҡ фермаларын техник хеҙмәтләндереүгә колхоз-совхоздар һәм башҡа ауыл хужалығы ойошмалары менән договор төҙөлгән. Фермаларҙы хеҙмәтләндереү буйынса күсмә бригадалар, нефть хужалыҡтарын техник хеҙмәтләндереү буйынса звено эшләй. Бригадалар үҙҙәре алдына ҡуйылған бурыстарҙы үтәй.

1983 йылда Матрай, Аҡъяр совхоздары и д а, Фрунзе исемендәге һәм «Красный доброволец» колхоздарында нефть ҡорамалдары реконструкцияланды һәм монтажланды.

Шәхси автомобилдәрҙе техник хеҙмәтләнде р е ү станцияһының филиалы булараҡ, Матрай совхозында техник хеҙмәтләндереү пунктын төҙөү ыңғай һөҙөмтә бирҙе. Хәйбулла совхозында ла ошондай филиал төҙөгәндә һәм ТО-1 менән ТО-2-не урында үткәргәндә, яҡшы булыр ине. Хәйбулла совхозы автомобилдәрҙе техник хеҙмәтләндереүгә ҡуйыу графигын даими боҙа, шуңлыҡтан бында автомобилдәрҙе файҙаланыу күрһәткестәре үтә түбән.

Районда 30-ҙан ашыу «ҠамАЗ» автомобиле бар. Бөтә автомобилдәр ҙә хеҙмәтләндереүгә график буйынса ҡуйылмай, шуға күрә улар йыш боҙола.

Ҡеүәтле тракторҙарҙы ҡышҡы осорҙа файҙаланыу хәл ителмәгән мәсьәлә булып ҡала, сөнки ошо тракторҙар өсөн бер генә колхозда ла йылы гараж юҡ.

Хәҙерге ваҡытта «Сельхозтехника» район берекмәһенең производство подразделениелары техниканы алдағы йылдың баҫыу эштәренә әҙерләү менән мәшғүл. Беҙ бөтә сәсеү һәм тупраҡ эшкәртеү машиналарын яңы йылға тиклем әҙерләп ҡуйырға тейешбеҙ. Ленин исемендәге, «Красное знамя», «Һаҡмар», Салауат исемендәге, «Новый путь» колхоздарында ремонт эше менән йомшаҡ шөғөлләнәләр.

Ҡ. М. ҠАЗАҠОВ—Ленин орденлы Матрай совхозының Үҙәк бүлексәһе управляющийы.

Беҙҙең совхоз ун беренсе биш йыллыҡтың өсөнсө йылында 14400 гектарҙың һәр гектарынан 19,7-шәр центнер уңыш алды, һәм дәүләткә иген тапшырыу һәм орлоҡ һалып ҡалдырыу планын үтәне.

Үҙәк бүлексә коллективы быйыл 3072 гектар майҙандың һәр гектарынан 25,5-әр центнер, ә биш йыллыҡтың өс йылында уртаса 20,3-әр центнер уңыш йыйҙы. Иген, аралыҡлы һәм мал аҙығы культураларынан даими рәүештә тотороҡло уңыш алабыҙ.

Сәсеүҙең агротехник яҡтан нигеҙләнгән срокт рына ҙур иғтибар бирәбеҙ. Бөтә шарттарҙы иҫәпкә алып, һәр баҫыуға дифференциялы ҡарайбыҙ.

Ләкин беҙ органик һәм минераль ашламала р ҙ ы әҙерәк индерәбеҙ, сөнки хужалыҡта даими эшләүсе отряд төҙөлмәгән, «Сельхозхимия»ның район берекмәһенән ярҙам әҙ тейә, ул боҙолған, яраҡһыҙ ашламалар ғына килтерә. Хәҙерге ваҡытта беҙҙә бер центнер ҙа фосфор ашламаһы юҡ.

Шулай уҡ йәштәрҙе ауылда нығытыу һәм квалификациялы кад р ҙ а р әҙерләү кисектергеһеҙ хәл итеүҙе талап итеүсе мөһим мәсьәлә булып иҫәпләнә. Механизаторҙарҙың етешмәүе ауыл хужалығы эштәрен ҡулай агротехник срокта үткәрергә мөмкинлек бирмәй, ул смена һәм етештереүсәнлек коэффициентын кәметеүгә, булған кадрҙарҙың хеҙмәт һәм ял режимын боҙоуға килтерә.

Механизаторҙа р ҙ ы ң етешмәү проблемаһы кадрҙарҙың йыш алмашыныу мәсьәләһенән айырым ҡаралырға тейеш түгел. Быны сәбәбе—нигеҙҙә уңайлы квартираларҙың юҡлығы, хеҙмәт, көнкүреш, культура һәм ял итеү шарттарының ҡәнәғәтләнерлек булмауы. Бигерәк тә йәштәрҙең ситкә китеүе ауылда хеҙмәт ресурстарын нығытыу юлдарын эҙләүҙе һәм ашығыс саралар күреүҙе талап итә.

Хужалыҡ ҡеүәтле Ҡ-701 һәм Т-150 тракторҙарына, ҙур йөк автомобилдәренә, бигерәк тә самосвалдарға ҡытлыҡ кисерә. Ошондай машиналар менән тәьмин ителмәгәнлектән, совхоз планлы ауыл хужалығы эштәрен ваҡытында үтәй алмай.

Беҙ киләсәктә лә илебеҙҙең Аҙыҡ-түлек программаһын тормошҡа ашырыуға лайыҡлы өлөш индереү өсөн ҡабул ителгән йөкләмәләрҙе үтәү өҫтөндә нығышмалы эшләйәсәкбеҙ.

XXXIII район партия конференцияһынан

БЕРЕНСЕ БИШ ЙЫЛЛЫҠ БУРЫСТАРЫН УҢЫШЛЫ ҮТӘҮГӘ

Д. М. РЫБАКОВ — «Красный доброволец» колхозының партия ойошмаһы секретары.

Беҙҙең колхоз коллективы партия ойошмаһы етәкселеге аҫтында ҡабул ителгән йөкләмәләрҙе үтәү буйынса билдәле бер эш башҡарҙы һәм ҡайһы бер уңыштарға өлгәште. Быйыл һәр гектарҙан 20,3-әр центнер иген йыйып алынды, ул Тыуған ил келәттәренә 59 мең центнерҙан ашыу иген оҙатырға мөмкинлек бирҙе.

Иртә сәсеү, минераль ашламалар индереү һәм башҡа шундай факторҙар ҙа һәйбәт уңыш алыуға булышлыҡ итте. Әммә өлгәшелгән уңышта иң мөһиме—социалистик ярыш башында килгән коммунистарҙың, колхоз производствоһы алдынғыларының фиҙакәр хеҙмәте.

Коммунист Ю. П. Мартынов етәкселегендәге механизаторҙар звеноһы йыл буйына юғары дәрт менән эшләне һәм һәр гектарҙан 22 центнерҙан ашыу иген үҫтереп алды.

Партия бюроһы малсылыҡты үҫтереүгә лә иғтибар бирҙе. Мәҫәлән, һөт һатыу буйынса өс йыллыҡ план сентябрҙә үк, ә йыллыҡ план 22 октябрҙә үтәлде. Йөн һатыу планы ла тултырылды. Дәүләткә ит һатыу буйынса йыллыҡ план да уңышлы үтәләсәк.

Коммунистар һауынсылар А. А. Абдуллина, А. Әбүбәкирова, шулай уҡ йәш һауынсылар Д. Назарова, Т. Билалова, мал ҡараусылар Ә. Әбүбәкиров, С. Билалов, сабандар Н. Чертыковцев, коммунист П. Игнатьев, КПСС ағзалығына кандидат сусҡа ҡараусы Т. Тарасова һәм башҡалар ошо уңышҡа тос өлөш индерәләр.

Колхозыбыҙҙың уңыштары тураһында һөйләп, дүрттән бер өлөшө комсомолецтарҙан һәм йәштәрҙән торған коллективта партия бюроһы, бөтә коммунистар ауылдың йәш эшсәндәренә хеҙмәт һәм идея тәрбиәһе биреүгә даими иғтибар итеүе хаҡында ла әйтергә кәрәк. Быйыл беҙ дүрт кешене КПСС ағзалығына кандидат итеп ҡабул иттек.

Комсомолецтар комсомол мәғарифы селтәрендә шөғөлләнә, унда юғары белемле коммунистар занятие үткәрә, йәштәрҙең бер өлөшө киске мәктәптәрҙә уҡый.

Быйыл 19 егет һәм ҡыҙ урта белем алды. Улар—беҙҙең колхозсыларҙың балалары. 17-һе тыуған колхозында эшкә ҡалырға теләк белдерҙе һәм уларға тантаналы шарттарҙа хеҙмәт кенәгәләре тапшырылды. Икеһе юғары уҡыу йортонда белем ала. Был **беҙҙең өсөн ҙур ҡыуаныс:** фермала ҡыҙҙарҙың ҙур отряды барлыҡҡа килде, егеттәр тракторҙа, мастерскойҙа һәм гаражда эшләй.

Һуңғы йылдарҙа йәштәр үҙҙәренең тыуған ерендә күпләп ҡала башланы. Быға колхозда торлаҡ йорттар төҙөүгә ҙур иғтибар бирелеүе булышлыҡ итә торғандыр. Быйыл ғына ла колхозда 10 йәш ғаилә өй туйы үткәрҙе.

Беҙҙә бына тигән культура йорттары, малсыларҙың яңы йорттары бар, яңы медпункт һәм комплекслы ҡабул итеү пункты, яңы балалар баҡсаһы һәм ясле, алдына В. И. Ленин һәйкәле ҡуйылған яңы административ бина төҙөлдө. Ауылдың яңыра барыуы беҙҙең колхозсыларҙы ҡыуандыра.

С. А. ЛАТИПОВА — Хәйбулла совхозының Үҙәк һөтсөлөк фермаһы бригадиры.

Совхоз игенселәре күтәренке социалистик йөкләмәләрен уңышлы тултырҙы һәм Тыуған ил бураларына 137 мең центнерҙан ашыу сифатлы иген һалды.

Малсылыҡта ла уңыштар бар. 11 айҙа һөт етештереү былтырғы шул уҡ кимәл менән сағыштырғанда 9,6, йөн 7,2 процентҡа артты. Һәр һыйырҙан һауым 2310 килограмм тәшкил итә, йәғни былтырғы шул уҡ осор менән сағыштырғанда 74 килограмға күберәк. Совхоздың 14 һауынсыһы социалистик йөкләмәһен арттырып үтәне, ә шуларҙың дүртәүһе өс меңлек рубежды уҙып китте. Улар—КПСС ағзаһы Д. Төхвәтуллина, КПСС ағзалығына кандидат А. Ишмурзина, комсомолка Ю. Байгилдина һәм Н. Хәсәнова.

Мин бригадир булып эшләгән Үҙәк бүлексә малсылары һәйбәт һөҙөмтәләргә ирешә. Һәр һыйырҙан һауым буйынса йыллыҡ пландар 102 процентҡа үтәлде һәм пландағы 580 урынына 600 быҙау алынды.

Хәҙерге ваҡытта мал ҡышлатыу бара. Ферма эшсәндәре, булған тәжрибәләрен файҙаланып, ағымдағы йылда малсылыҡ аҙбарҙарын, аҙыҡ цехтарын үҙ ваҡытында ремонтланы. Һәр фермала малсыларға нагрузка билдәләнгән, хеҙмәткә түләү һәм уны ойоштороу мәсьәләләре ҡаралған. Социалистик йөкләмәләр ҡабул ителгән, ярыш шарттары төҙөлгән һәм даими рәүештә йомғаҡ яһала. Бөтә фермаларҙа ла малсыларҙың эшләүе өсөн культура-көнкүреш шарттары тыуҙырылған.

Л. П. КУЛИНЕНКО—Маҡан совхозы комбайнеры.

КПСС райкомының отчет докладында беҙҙең хужалыҡ игенселек культураһын күтәрмәгәне, органик һәм минераль ашламаларҙы насар файҙаланғаны өсөн ғәҙел тәнҡитләнде. Беҙ бүлексәләр һәм баҫыуҙар араһындағы уңыштың төрлөлөгөн һаман бөтөрә алмайбыҙ. Шуға күрә игендең уңышы беҙҙә күрше хужалыҡтарға һәм район күрһәткесенә ҡарағанда түбән.

Уңыштың кәм булыуы бүлексәләрҙә ауыл хужалығы культураларын игеү технологияһын тупаҫ боҙоуҙан килеп тыуа. Совхозда һуңғы ваҡытта минераль ашламалар әҙерәк ҡулланыла.

Совхозда игенселектең фәнни нигеҙләнгән системаһын индереү, тупраҡты эрозияға ҡаршы эшкәртеүҙә ыңғай йүнәлеш алды. Ләкин хужалыҡта эрозияға ҡаршы ҡоралдар, бигерәк тә КПЭ-3,8 һәм КПШ-9 культиваторҙары етешмәй, ә ул ҡамылды һаҡлап, тупраҡты ҡаҫтаҡтаһыҙ эшкәртеү мейҙанын арттырыуға тотҡарлыҡ яһай.

Совхоз эшсәндәренә техниканың етештереүсәнлеген күтәреү буйынса байтаҡ эшләргә тура киләсәк, сөнки беҙҙә ул тейешле кимәлдә түгел һәм иген сәсеү, уңыш йыйыу сроғын оҙайта.

Б. И. ЛОБАНОВ—райсовет башҡарма комитеты председателе.

Хеҙмәтсәндәрҙең йәшәү шарттарын яҡшыртыу маҡсатында Коммунистар партияһы һәм Совет дәүләте халыҡты хеҙмәтләндереүҙең бөтә өлкәләрен үҫтереү буйынса эре саралар ҙы ғәмәлгә ашыра. Районың күпселек колхоздары һәм совхоздары массовый профессияға—механизаторҙар, малсылар һәм төҙөүселәргә ҡытлыҡ кисерә. **Район ун йылдан ашыу инде ситтән эшселәр йыя,** ләкин бигерәк тә ауыл хужалығында эшләүселәрҙең һаны йылдан-йыл әҙәйә, сөнки ситтән килеүселәрҙең күпселеге Хәйбулла ерендә ерегеп китә алмай.

Килеп тыуған хәлдән ҡотолоу юлы бармы? Эйе, бар! Был—йәш кадрҙарҙы, районың урта һәм һигеҙ йыллыҡ мәктәптәрен тамамлаусыларҙы нығытыу, йәғни урындағы кадрҙарға таянырға кәрәк.

Эш мәктәп эскәмйәһенән үк башланырға тейеш. Ленин исемендәге, Калинин исемендәге колхоздар, Таналыҡ совхозы етәкселәре һәм ауыл Советтары башҡарма комитеттары, мәктәп һәм уҡыусылар, уҡытыусылар ихтыяждары хаҡында ҙур хәстәрлек күреп, дөрөҫ эшләйҙәр. Был хужалыҡтарҙа кадрҙар мәсьәләһе бөгөн хәл ителгән тиһәң дә була. Бында балаларҙы мәктәпкә ташыуҙа, уларҙы туҡландырыуҙа, уҡыусыларҙың производство бригадаларының эшен ойоштороуҙа, яңы техника бүлеп биреүҙә проблемалар тыумай.

Халыҡҡа көнкүреш хеҙмәте күрһәтеү работниктары һәйбәт һөҙөмтәләргә ирешә. Маҡан, Хәйбулла, Аҡъяр совхоздарының, «Красный доброволец» колхозының һәм башҡа ҡайһы бер хужалыҡтарҙың етәкселәре ауыл эшсәндәре тураһында һәм көнкүреш хеҙмәтен үҫтереү буйынса ҙур хәстәрлек күрә.

З. Ә. МӘМБӘТОВА — «Новый путь» колхозы һауынсыһы.

Ун бер айҙа һөт тапшырыуҙың йыллыҡ планы үтәлде. Был эшкә Яңы Ергән һөтсөлөк фермаһы коллективы тос өлөш индерҙе. Машина менән һауыу операторҙары колхоз парткомы ағзаһы Б. Армагинова, Р. Вәлиева, М. Ҡунаҡасова һәр һыйырҙан һөт һауып алыу буйынса юғары күрһәткестәргә өлгәште, улар ун бер айҙа 2400—2800-әр килограмм һөт һауҙы, ә А. Слащева өс меңлек рубежды уҙып китте.

Малсылыҡтағы уңыштар менән бер рәттән беҙҙә етешһеҙлектәр һәм хәл ителмәгән проблемалар, файҙаланылмаған резервтар ҙа бик күп әле. Отчет докладында әйтеп үтелеүенсә, колхозда мал-тыуар һаны насар һаҡлана, йыл һайын мал аҙығын ҡышҡылыҡҡа етерлек итеп әҙерләһәк тә бөтә төр малдарҙан артым һәм үрсем әҙ алына. Бигерәк тә йәйге осорҙа күп продукцияны алып еткермәйбеҙ, сәбәбе— яҡшы көтөүлектәр юҡ.

Икенсе бер етешһеҙлек **булып һөт һауып алыуҙағы сыбарлыҡтар һанала.** Фермалар араһындағы айырма 300 килограмм тәшкил итә. Ҡайһы берәүҙәр һауымды 3000 килограмға еткерһә, икенселәр барлығы 1800 генә һауа.

Аҙыҡ базаһын нығытмай, уның сифатын яҡшыртмай торop, йәмәғәт малсылығын күтәреү хаҡында һүҙ булырға тейеш түгел.

Тағы, 1980 йылда һалына башлаған Иләс — Степной шоссе юлын төҙөп бөтөүҙә беҙгә ярҙам кәрәк һәм 8-се ДПМК башлаған эшен тамамлап ҡуйһын ине, ә быйыл улар ошо юлда бөтөнләй эшләмәне.

М. М. БУРАНШИН — МПМК председателе.

Биш йыллыҡтың уҙған өс йылында беҙҙең районда МПМК көсө менән 1 миллион 971 мең һумлыҡ, шул иҫәптән быйылғы 11 айҙа 537 мең һумлыҡ объект төҙөлдө һәм файҙаланыуға тапшырылды.

МПМК төҙөүселәре тарафынан ауыл хужалығының материаль-техник базаһын нығытыу буйынса ҙур эш башҡарылды. Ауылдар объекттарында 2 миллион 223 мең һумлыҡ төҙөлөш-монтаж эштәре үтәлде. Быйыл Таналыҡ, Матрай совхоздарында, Калинин исемендәге, «Новый путь», «Красное знамя» колхоздарында 14 мең тонна һыйҙырышлы силос һаҡлағыс, «Красное знамя» колхозында 320 урынға иҫәпләнгән мәктәп, метеостанция бинаһы файҙаланыуға тапшырылды.

Ләкин беҙҙә капиталь төҙөлөштөң эффектлылығын һәм сифатын күтәреү эшендә етди кәмселектәр һәм етешһеҙлектәр бар. Мәҫәлән, биш йыллыҡтың өс йылында төҙөлөш-монтаж эштәре планы 85,7, ә ағымдағы йылдың 11 айында 67,6 процентҡа үтәлде.

Пландарҙың даими үтәлмәй килеүенең сәбәбе — иң беренсе сиратта үҙ төҙөүселәребеҙҙең булмауында. Беҙ ситтән ялланып эшләүселәргә йәлеп итеүгә мәжбүр булабыҙ, ә был тапшырылған объекттарҙың түбән сифатлы булыуына, эш хаҡы фондын артыҡ тотоноуға килтерә. Ошо хәлдән ҡотолоу өсөн тик бер юл бар—колхоз-совхоздарҙа прораб участкалары булдырыу, әлегә беҙ был турала һүҙ генә алып барабыҙ һәм практик эшкә тотона алмайбыҙ.

Автомашиналар етешмәгәнлектән, төҙөлөш материалдары фондтарының байтаҡ өлөшөн **йылдан-йыл уҙләштерә алмайбыҙ.**

Р. М. АРСЛАНОВ—Таналыҡ совхозының партком секретары.

Бөгөн беҙ социалистик ярыш башында килеүсе коммунистар, механизаторҙар В. И. Соломонов, РСФСР-ҙың атҡаҙанған механизаторы Ә. Ҡ. Динмөхәмәтов, уның улы Наил Динмөхәмәтов, малсылар Социалистик Хеҙмәт Геройы Ҡ. С. Сөләймәнов, В. В. Ивановаларҙың исемен ҙур ғорурлыҡ менән телгә алабыҙ. Улар һәм совхоздың башҡа күп кенә коммунистары үҙ коллективында алда килә, шәхси өлгөләре менән иптәштәрен етештереүсәнле хеҙмәткә әйҙәй, илебеҙҙең Аҙыҡ-түлек программаһын үтәү өсөн көрәштең алғы сафында тора.

Хәҙер совхоз ауыл хужалығы производствоһының мөһим участкаларында тәүге партия ойошмаһы хоҡуғына эйә булған ете цех ойошмаһы һәм биш партия группаһы эшләй. Партия ойошмаһының ошондай ойошҡан структураһы һәм коммунистарҙы производство участкаларына ҡуйыу, уларҙың хужалыҡ һәм йәмәғәт эшмәкәрлегенең бөтә өлкәләренә йоғонтоһо совхоз коллективына ауыл хужалығы продукттары етештереү һәм һатыу буйынса пландарҙы уңышлы үтәргә булышлыҡ итә.

Шулай итеп, совхоз эшсәндәре иген һәм һөт һатыу буйынса ун беренсе биш йыллыҡтың өс йылы планын уңышлы үтәне. Ошо көндәрҙә дәүләткә ит һатыу буйынса өс йыллыҡ план үтәләсәк. Хужалыҡ малсылары дәүләткә һөт һатыу буйынса биш йыллыҡтың үҙәк йылы планын ваҡытынан элек, 13 сентябргә тултырҙы һәм был көндәрҙә ит һәм йөн һатыу буйынса йыллыҡ пландарын үтәү өҫтөндә эшләй. Совхоз эшсәндәре, быйылғы һауа көйһөҙлөктәренә ҡарамаҫтан, иген етештереүҙең дөйөм күләмен былтырғыға ҡарағанда 3700 центнерға арттырҙы һәм Тыуған ил келәттәренә 109 мең центнерҙан ашыу сифатлы иген һалды.

Беҙҙең коллектив производствоның һанлы яғына ғына түгел, уның эффектлылығына һәм сифатына ла иғтибар бирә. Экономик һәм социаль үҫештә юғары һөҙөмтәләргә өлгәшкән өсөн беҙҙең совхоз коллективы ун беренсе биш йыллыҡта ике йыл рәттән КПСС Үҙәк Комитеты, СССР Министрҙар Советы, ВЦСПС һәм ВЛКСМ Үҙәк Комитетының күсмә Ҡыҙыл байрағы менән наградланды. Совхоз эшсәндәре быйылғы, өсөнсө йыл йомғаҡтары буйынса ла уны

(Аҙағы 4-се биттә).

XXXIII район партия конференцияһынан

Бөтә ойоштороу һәм масса-политик эште — ун беренсе биш йыллыҡ бурыстарын уңышлы үтәүгә

(Аҙағы. Башы 2—3 биттәрҙә).

үҙҙәрендә ҡалдырырға иҫәп тота.

Ф. Ғ. МӘЖИТОВА — үҙәкләштерелгән китапханалар системаһы директоры.

Бөгөн колхоздар һәм совхоздар экономикаһының үҫеүе һәм хеҙмәтсәндәрҙең тормош хәле яҡшырыу менән, уларҙың рухи һәм культура ихтыяждарын тулыһынса ҡәнәғәтләндереү өсөн яңы мөмкинлектәр асылды. Һуңғы өс йылда район культура учреждениеларының эшмәкәрлеге һиҙелерлек активлашты, кадрҙар менән тәьмин ителеү яҡшырҙы һәм материаль база нығынды.

«БАССР-ҙың атҡаҙанған культура работниктары» А. С. Ҡолсобаева, Т. А. Шерстнева, шулай уҡ Ә. Ҡускилдина, Ғ. Исхаҡова, Ш. Иҙрисова, М. Нечипуренко, Б. Шәйәхмәтов, М. Солтанова һәм башҡа шундай культура работниктары менән ғорурлана алабыҙ.

Беҙгә эшебеҙҙең эффектлылығын күтәрергә кәрәк, ләкин шуларҙы кисектергеһеҙ бөтөрөүҙе талап итеүсе етешһеҙлектәр бар. Аҡъяр совхозының Юлбарыҫ бүлексәһендәге клубты һәм китапхананы алайыҡ. Хәҙерге ваҡытта бындай культура усағы бер ерҙә лә юҡтыр. Ауыл ҙур ғына, йәштәр күп, ә буш ваҡытты үткәрергә урын юҡ. Клуб бинаһы иҫке.

Самар ауылында күптән инде китапхананың йылғаның һул яҡ ярына күсерелеүен көтәләр. Мәмбәт клубында ла эшләү өсөн шарттар юҡ. Бында кадрҙар даими алышынып тора. Бинала һыуыҡ, бөгөн унда ағыулыҡ юҡ, бысраҡ, күргәҙмә агитациялар күренмәй. Үҙенең рухи ихтыяжын ҡәнәғәтләндереү, буш ваҡытын үткәреү өсөн бындай культура усағына кем килһен? Таналыҡ совхозының Савельевка ауылы клубында ла шундай уҡ хәл күҙәтелә. Матрай совхозының Мырҙа һәм Новопетровка ауылдарындағы клуб һәм китапхананың тороштары ла яҡшынан түгел.

Хәйбулла совхозының Иҫәнгилде ауылы йәштәре, клубтың насар эшләүенә зарланып, бер нисә тапҡыр хат яҙҙы һәм ялыуҙар менән мөрәжәғәт итте, әммә яҡшы яҡҡа үҙгәреш һиҙелмәй. Ә уларға район культура йортоноң методика кабинеты һәм Целинный ауыл культура йорто работниктары методик ярҙам күрһәтергә бурыслы, ләкин эш һаман әлеккесә ҡала килә, райсовет башҡарма комитетының культура бүлеге лә был хаҡта борсолмай.

Культура учреждениелары эшмәкәрлеге менән партия етәкселегендәге төп мәсьәләләрҙең береһе — кадрҙар, уларҙы әҙерләү, уҡытыу һәм нығытыу тураһында хәстәрлек күреү. Районда был мәсьәләгә иғтибар бирелә, 1985 йылға тиклем перспективалы пландар төҙөлгән.

Ләкин «Һаҡмар», Салауат исемендәге, «Новый путь» колхоздарында һәм Маҡан совхозында ошондай пландарҙы төҙөүгә ваҡытһыҙ ҡарайҙар. Шуға күрә культура учреждениеларында төрлө һөнәр кешеләре, тегенсенән башлап токарь һөнәренә эйә булыусылар эшләй. Эш тапмаған, культура учреждениеларында эшләүгә бер ниндәй һәләте булмаған кешеләрҙе эшкә ҡабул итәбеҙ. Клуб учреждениелары работниктарына ҡарата бындай ҡарашты тамырынан үҙгәртергә кәрәк.

Й. М. ТОРОМТАЕВ — район прокуроры.

Һуңғы йылдарҙа райондың хоҡуҡ һаҡлау органдары, партия, совет органдарына, йәмәғәтселек ярҙамына таянып, закондарҙы һәм хоҡуҡ тәртибен нығытыу буйынса ҙур эш башҡарҙы һәм башҡара. Ҡурелгән саралар тәртип боҙоусыларға ҡаршы көрәштә ыңғай роль уйнай. Теркәлгән енәйәттәр кимәле байтаҡҡа әҙәйҙе.

Әммә закондарҙы боҙоусыларға ҡаршы уңышлы көрәш алып барыу өсөн бөтәһе лә эшләнмәгән әле. Быйыл колхоздар һәм совхоздарҙың малтыуарын, иген-бесәнен урлаған күптәр асыҡланды һәм яуаплылыҡҡа тарттырылды. Бындай хәлдәр Хәйбулла, Таналыҡ, Маҡан совхоздарында, Фрунзе исемендәге колхозда күҙәтелде. Аныҡ енәйәт эштәрен тикшереү һөҙөмтәләре күрһәтеүенсә, был хужалыҡтарҙа мал-тыуар, аҙыҡ ҡарауылланмай, уларға иҫәп алып барылмай, ә был урлашыу өсөн шарттар тыуҙыра.

«Новый путь» колхозында, Хәйбулла совхозында яңы уңыш игенен урлаусылар булды.

Дәүләт аҡсаһын йәшереп урлау факттары ла асыҡланды. Етмәһә, улар ҡайһы бер район ойошмалары етәкселәре тарафынан яһалған.

Хужаһыҙлыҡ күрһәтеү һәм әрәм-шәрәм итеү арҡаһында ауыл хужалығы производствоһына ҙур зыян килтерелә. Мал-тыуарҙың үлеүенән, етмәүенән колхоздар һәм совхоздар был йылын ҙур зыян күрҙе. Матрай совхозында 23 баш йәш һыйыр малының йоғошло ауырыуҙан үлеүен ветработниктарҙың вайымһыҙлығы менән генә аңлатырға мөмкин. 5400 һумлыҡ зыян килтерелгән.

Прогул яһауҙар, эшкә һуңлауҙар, эш урынына эсеп килеп килеү беҙҙә һаман бөтөрөлмәгән. Былтыр прогул яһауҙан, администрацияның рөхсәте менән эшкә сыҡмауҙан 21025 кеше-көн юғалтылған. Быйылғы алты айҙа Аҡъяр совхозында — 890, Калинин исемендәге колхозда — 909, Ленин исемендәге колхозда 279 прогул яһалған. Бында партия комитеттары һәм бюролары яғынан йәмәғәт ойошмалары эшмәкәрлегенә контролде көсәйтеү ҙур роль уйнар ине.

Ә. С. ӘБДЕЛМӘНОВ — ВЛКСМ райкомының беренсе секретары.

Ағымдағы йылдың октябрендә илебеҙ комсомолы үҙенең 65 йыллығын билдәләне. Район комсомолецтары Ленинсы йәштәр союзы юбилейын хеҙмәттәге ҙур ҡаҙаныштары менән ҡаршыланы. Иген өсөн көрәштә 1900-ҙән ашыу егет һәм ҡыҙ ҡатнашты, 400-ҙән ашыу комсомолец-йәштәр агрегаты эшләне, улар 66 звеноға берләштерелде.

Отчет осоронда комсомолға партия етәкселеге һиҙелерлек яҡшырҙы. КПСС райкомы бюроһы, партком, партбюро ултырыштарында һәм партия йыйылыштарында комсомол ойошмалары, уларҙың комитеттары эшмәкәрлеге мәсьәләләре йышыраҡ тикшерелә башланы.

Район комсомол ойошмаһында 107 КПСС ағзаһы һәм ағзалыҡҡа кандидат иҫәптә тора. Быйыл ВЛКСМ райкомы бюроһы 47 комсомолецты КПСС ағзалығына кандидат итеп тәҡдим итте. Бөтә ошо саралар комсомол ойошмаларының эш кимәлен бер ни тиклемгә яҡшыртырға мөмкинлек бирҙе.

Әммә өлгәшелгән менән генә сикләнеп ҡалырға тейеш түгелбеҙ, иғтибарҙы булған кәмселектәргә туплағарға кәрәк. Райондың ҡайһы бер комсомол ойошмаларында йәштәрҙе тәрбиәләү эше йомшаҡ ҡуйылған, ВЛКСМ-дың район комитеты комсомол ойошмалары эшмәкәрлеге менән тейешенсә етәкселек итмәй, ағымдағы мәшәҡәттәрҙән һәм ҡағыҙ эштәренән арына алмайбыҙ.

Йәштәрҙең буш ваҡытын ойоштороу буйынса эш тейешле кимәлдә түгел. Һәр ауылда тиерлек бына тигән культура йорттары һәм клубтар булыуға ҡарамаҫтан, уларҙың күбеһе буш тора.

Физик культура һәм спортта массовыйлылыҡ юҡ. Материаль база насар. Тотош районға бары тик бер типовой стадион бар. Бүребайҙа спорт мәктәбе асылһа ла, унда әлегә спорт ҡорамалдары юҡ. Хоккейсылар, футболсылар өсөн, еңел атлетика менән шөғөлләнеү өсөн спорт формалары етешмәй.

Башҡа кәмселектәр ҙә бар, һәм беҙ шуларҙы бөтөрөү өҫтөндә даими эшләйбеҙ ҙә инде.

Партия конференцияһы делегаттары алдында райондың һәүәҫкәр артистары концерт номерҙары менән сығыш яһаны. Беҙҙең фотохәбәрсебеҙ В. Усмановтың һүрәтендә беҙ район культура йорто хорының сығышын күрәһегеҙ. Шуны әйтергә кәрәк, хор башҡарған өс әҫәрҙең береһе туранан-тура беҙҙең районға ҡағыла. Яҡташыбыҙ шағир Кәҙим Аралбаев менән танылған композитор, Ғ. Сәләм премияһы лауреаты Рим Хәсәнов «Хәйбулла» тигән йырҙы ижад иткәндәр.

Зәңгәр экран

Йома, 9 декабрь

8.00—Ваҡыт. 8.40—Күңелле стартттар. 9.05 — «Үлем архивы». Биш сериялы телевизион нәфис фильм. 4-се серияһы. 10.55—Концерт. 11.15 — Документаль телефильм. 11.45— Яңылыҡтар. 14.00 —Яңылыҡтар. 14.20—Документаль фильмдар. 15.15 —Концерт. 15.40—Рус теле. 16.15 — Мәскәү яны ауылдарында бөгөн һәм иртәгә. 16.45 — Балалар өсөн концерт. 17.15—Телевизион очерк. 17.45 — Стадион бөтәһе өсөн. 18.15 —Бөгөн донъяла. 18.30—Фән һәм тормош. 19.00— Биш сериялы телевизион нәфис фильм премьераһы. «Үлем архивы». 5-се серияһы. (ГДР). 20.30—Ваҡыт. 21.05—Нимә? Ҡайҙа? Ҡасан? Телевизион викторина. 22.35 —Бөгөн донъяла.

Шәмбе, 10 декабрь

8.00—Ваҡыт. 8.40— Буратино күргәҙмәһе. 9.10 — «Үлем архивы». Биш серияллы телевизион нәфис фильм. 5-се серияһы. 10.40 — «Спортлото»ның 50-се тиражы. 10.50 —Концерт. 11.10— Һеҙҙең өсөн, атаәсәләр! 11.40—Бөтә Союз һынлы сәнғәт күргәҙмәһе. 12.00 —«Быны һеҙ эшләй алаһығыҙ». 12.45— Концерт. 13.20— «Теләктәшлек». Киножурнал. 13.50 — Документаль фильм. 14.00 — Бөгөн донъяла. 14.15—Балалар өсөн ҡыҫҡа метражлы нәфис фильмдар. 15.05 —Политик күҙәтеүсе Ю. А. Летунов әңгәмәһе. 15.35—Хайуандар донъяһында. 16.35—Опера сәхнәһе оҫталары М. Френи һәм Н. Гяуров. 17.30 —Англия телевидениеһының документаль фильмдары. 18.40— Телевизион спектакль премьераһы. 20.30—Ваҡыт. 21.05 —Концерт. 22.00— Документаль фильмдар. 22.45 —Яңылыҡтар.

Йәкшәмбе, 11 декабрь

8.00—Ваҡыт. 8.40—Будильник. 9.10—«Сығанаҡтар». 9.35—Советтар Союзына хеҙмәт итәм! 10.35 —Сәләмәтлек. 11.20—«Иртәнге почта». Музыкаль программа. 11.50 —Совет ерендә осрашыуҙар. 12.05 —Ауыл сәғәте. 13.05 — Музыкаль киоск. 13.35— Фильм-спектакль. 16.20— «Һеҙҙең хаттарығыҙ буйынса». Музыкаль программа. 17.05 — Мультфильм. 17.30—Халыҡ-ара панорама. 18.15 — Концерт. 18.25—Сәйәхәтселәр клубы. 19.25 — Нәфис фильм. 20.30 — Ваҡыт. 21.05 — Донъя һәм йәшлек. 21.40—Вена оперетта артистары концерты. 22.25—Документаль телефильм. 22.45—Яңылыҡтар.

Редакторы
Ш. М. БАЙҒУСҠАРОВ.

Баймаҡ автомәктәбе III класлы шоферҙар курсына уҡыусылар йыя. Курсҡа 18 йәше тулған егеттәр һәм ҡыҙҙар ҡабул ителә. Баймаҡ, Сибай һәм Самар автопредприятиеларының береһенән направление кәрәк. Теркәүле паспортты, белем тураһында таныҡлыҡты үҙең менән бергә алып килергә.

Биш айлыҡ курсты тамамлаусыларға «В—С» категорияһындағы автомобилдәрҙе йөрөтөү таныҡлығы бирелә.

Занятиелар 5 декабрҙә башланды.

Газетаны Г. ЮЛАМАНОВА йыйҙы, М. БОХАРБАЕВА вёрсткаланы, Ф. ҠОҘАБАЕВА һәм С. ТЕЛӘЕВА баҫты. Корректоры М. АКИЛОВА.

Редакция адресы: Аҡъяр ауылы, Сиҙәм проспекты, 37.

Телефондар: редактор — 2-11-95, редактор урынбаҫары, яуаплы секретарь һәм ауыл хужалығы бүлеге—2-15-95 партбүлек—2-13-97. тәржемәселәр, бүлек мөдире—2-14-95, хаттар бүлеге һәм радиохәбәрсе—2-13-95, фотохәбәрсе —2-14-93, типография директоры—2-15-62, цех—2-14-87.

Орган Хайбуллинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов БАССР.

Газета аҙнаһына өс тапҡыр: шишәмбе, кесаҙна, шәмбе көндәрендә башҡорт һәм рус телендә сыға.

Башҡорт АССР-ы Нәшриәт, полиграфия һәм китап сауҙаһы эштәре буйынса дәүләт комитетының Хәйбулла район типографияһы. Заказ № 1682. Тираж 2406.